

НОВАБРЬ
27
ПОНЕДЕЛЬНИК
1939 он
№ 273 (2973)
СЭН 10 МҮНГЭ.

БҮРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВЕР(б)-ийн В.М.
Обкомой ба
ВМАССР-ий Верховно
Соведой Президиумей
ОРГАН.

НЮТАГАЙ СОВЕДУУДТЭ ХУНГАЛТАНУУДЫЕ АЖАХЫН ШЭНЭНҮҮД АМЖАЛТАНУУДААР ТЭМДЭГЛЭЭ

Хуугуулин кампани болбол хэдэн миллион зонин гүрэнэй байгууллага хандуула, тэднине эмхидхэнэ, ажалладай тон олон янзын слайнуудта политическэ активностин ургалтые үүсхэнэ, нийт-гүрэнэй политикын шухала асуудалуудта тэднине анхаралые хандуулана. «Хуугуулин кампани болбол, — нүхэр М.И. Калинин хэлэнэ, — өөрнөгөө үдэр бүрин, буднична хүдэлмэридэ ябадаг хүн бүхэнийе үргэнэ, хуугуулин кампани хадаа тэрэнийе дэвшэн болгоно. Хуугуулин кампани хадаа рядовой хүн бүрине, тэрэ хүнэй ухаае интенсивнээр, хурдаар хүдэлмэрихэнь баалана. Хүн бүхэн хадаа өөрлөгөө рядовой хүн би гэжэ мэдэрэнгүй, харин революци нин армин биец би гэжэ өөрлөгөө мэдэрэнэ, энэ моментдо агүүхэ Советскэ Союзай бүхы хүнзэнтэй налсаяа бхы холбоотой гэжэ өөрлөгөө мэдэрэнэ».

Энэ нангин ба агүүхэ мэдэрэл болбол өөрнөгөө ажалай фронт дээрэ шэнэ амжалтанууды туйлаха ба тэрэгээрэе сциалистическэ байгуулгын бүхы фронтнууд дээрэ малай дахилгыг тургэдхэха гэдэн өрмөлзэлгы советскэ гүндэ түрүүлнэ. Тинмөнөө, хуугуулин урда тээхи хэдэн мянгаад суглаанууд дээрэ гансал зарим хүдэлмэришад, колхознигууд, колхознишнууд, специалистнууд, сажушинууд ошөө, харин предпритинуудай бүхэлэ коллективнууд, колхозууд болбол гүрэнэй алаануудые үлүүлэн дүүргэлгээ туйлаха хүсэл тухайгаа мэдүүлэниш, Сталинска Гурбадхи Табанижалэй нэрэмжэтэ социалистическэ сөрөнөөндэ шэнэ нэмэлтэ үйлдэлнүүдэ бөөдэе абаланишнь талхалтай бөшө.

Эдэ үйлдэлнүүд хэр дүүргэгдэжэб гэжэ харуулаан, үсөөн башэ фактинуудые харуулажа болохо байна.

Үйлдэлнүүд хэр дэбжэлтэ тухай залуу ленинградскэ суднобарилгышад минаиниатива хэлэнэ. Советскэ Союзай бүхы залуушуудта эдэнэй хандалгын мүнөөдөр «Правдада» толилогдобо. В.М. Молотовууд, залуушууд хадаа С.Орджоникидын нэрэмжэтэ, суднобарилгын заводоор дүүргэгдэжэ байгаа, гүрэнэй зарим шухала захяануудые болзорнонь урд дүүргэлгээ өөһөднгөө энергичнээ хүдэлмэрээр туйлаха. Жэлэйгээ программые болзорнонь урдэ, декабриин 12 болтор дүүрхэ гэжэ, залуу стахановууд аурдалтай оруулаа, энэнь заводой бүхы коллективээр дамжэгдэб. Мүнөө тэднөр болбол хуугуулин кампани дашарамдуулан, шэнэ уялганууды бөөдэе абалд: комсомолой шэфдэ абалан гурбан объектууд дээрэ специальна даабаринуудые декабриин 24 болтор, болзорнонь рид дүүргэха, голоодоо үсөөдхэе, стахановска хуугуулинүүдэ эмхидхэхэ, олонстаногтой тоо өөр дахин олон болгохо, професшинуудые зохиолуулан нэгдэхэ тунулаа зуун басагалды түү үү операция бэлдэхэ, хоёр дун хунууды хоёрдохи специальстай болгон бургаха, электро-энерги, түлшэ экономилгы туйлаха г.м. Эхэ оронойгоо шат тухаа үсөө бүри байнаар, үри бүтөөсэтэйгөөр хүдэлмэрихэ оролдогдоор дүүрхэнэй залуу днэбайгуулагшад бүхы залуу-тудта урлал хэнэ:

— Хуугалтануудай үдэрнэ дэлдбэрин шэнэ илалтануудаар гтае! Хэдэн зуугаад мянгаон булад, шэрэм, прокат, шу-гуу нүүрнэ, хэдэн арбаад турби-нуудые, хэдэн колонно трактор-нуудые плавнаа үлүүлэн орондоо гтае! Үргэн хэрэглэлгын товар-нуудые хээрэ гаргаа! 1940 ондо колхозно полонууд дээрэ үндэр, талинска ургаса хангай!

Энэ урлалай бодото характер хадаа советскэ хунуудые, бүхы үрэнэй, бүхы обществын энхэ-вана тухай тэднэй оролдогто-нуудые харуулана. Ленинград-ийд хандалга болбол ажахын үдэлмэридэ комсомолой анхара-ные шангалхалгада туйлаха, дэлдбэрин ажабайдалда залуу-нуудай бүри олоороо хабаадла-ылгада туйлахахаа гадна, мүн

бүхы хүдэлмэришад колхознигууд ба интеллигентээр хайшаагдан утгадха байна. Социалистическэ сөрөнөөннин историдо ком-сомолууд гайхамшаг үүргэ дүүргэһэн байна. Мүнөө, хэрөөэ комсомолууд—партийн тухалаг-шад—зав д бүридэ, колхоз бүри-дэ, үрэгжидни бүридэ, хуугуули бүридэ өөһөднгөө творческо яни-длалтые гаргаа наа, тэднөр болбол өөһөдөө ехэ юмэ хэжэ, гурбадхи табанжалэй хоёрдохи жэлэй планине дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлээ тэмэ-сэлдэ бусадые дахуулан, Сове-дүүдтэ хуугалтануудай үдэрнэ үйлдэлнүүд амжалтануудаар ут-гажа таахаа байна.

Район, город, область, хизаар, республикын урда байгаа ажа-хын-политическэ зорилгонуудые амжалтатайгаар шийдэхэ гэдэ мас-сые мобилизацила, — энэ хадаа одооной хуугуулин кампанида партиин органицинууд бүрин урда, ВКП(б)-ийн Центральна Ко-митетэй табиан, шухалын шу-хала өрөлтөнүүдэй нэгэн мүн.

Мүнөө партийна органици-нууд хуугуулин кампанида ехэ хүсөөнүүдэ үгэнэ. Хуугуулин кампани хадаа энэнийе өрөдлгы бэйна. Ниятагуудай Сове-дүүдэ дэстэй, Ленин-Сталинэй партиин хэрэгтэ преданнэ хунуудые дэ-ахуулые хангаха хэрэгтэй. Хуугуулин захинуудтай хүсэд зохиолуулан, тэрэнийе бааханшэ хазгайруулангүйгөөр хуугалта-нуудые үнэрлгы туйлаха хэрэгт-эй. Коммунистууд ба партийна ош-төөнүүдэй блогот түлээ агиталые үргэн масштабаар эмхидхэхэ шу-хала. Большевикскэ хүдэлмэришад искуство хадаа бүхы бусад хү-дэлмэринүүдтэ—партияна, гү-рэнэй, ажахын хүдэлмэринүүдтэ бааханшэ нуларал тохоболуулан-гүйгөөр, эдэ бүхы зорилгонууды дүүргэлгы шадамгайгаар зохи-дуулан ябуулаха байна.

Жэсөөлхэдэ, малай үбэл-жэлгэдэ бэлдэхэлэй гүдэлүдөө-ажахын машинанууд ба зэр-лэбсэгүүдэе ремонтлгын, түлшэ бэлдэхэлгын г.м. хүдэлмэришадые «саг зуура», «хуугуулин кампаниин нүүд болотор» хойш-луулга хадаа тон уртой ябадал байхааа гадна, хойтой болохо байна. Тэдэ, зарим газар-нуудта, партиин райкомууд болбол хуугалтада бэлдэхэ яшаагүй шу-хала хэрэг гэшэ гээд, ажахын текучи хэрэгүүдэе шийдэхэлгэ хадаа хуугалтануудта бэлдэхэлэй таахараагүй хубинь байные мартажа, эдэ хэрэгүүдэе хойшош гаргадаг байна.

1939 оной есэс болтор нарааа үлүүлэн үлөө. Арадай ажахын жэлэй планине дүүргэлгын тон боевой үдэрүүд эхилээ. Орон хадаа түлшэ, металл, электро-энерги, машина, үргэн хэрэглэлэй товарнуудта, улам ургажэ бай-гаа тон ехэ өрөлтөнүүдэ хэнэ. Мүнөө леревнидэ—малажалай та-лаар ба хабарта саг соогоо бэлд-хэлэй талаар ехэ хүдэлмэри бай-на.

Саашань—сахарна ба консервнэ заводудай сезон эхилээ. Намар-үбэлэй молбөлөдхэл эхилэб. Эдэ бүхэн хадаа туйлай ехэ ажал эр-дэг, мүн хуугалтануудта бэлдэхэ-лэй үдэрнүүдтэй зэргешэнэ. Ганс-а үгөөр хэлэхэдэ, нүхэр Сталинэй хэлэһэн ёһоор,—бидэндэ, больше-вигүүдтэ, «хүдэлмэринүүдхөө амаанай дүүрэн».

Большевикскэ партийна орга-низаци бүхэн хадаа үргэн массада түшгэлэн ябажа, эдэбүхы ажа-хын зорилгонуудые амжалтатай-гаар шийдэхын тулаа, хуугуу-лин кампаниаар үүсхэгдэһэн туй-лай ехэ ажалай дэсхэлэме хэрэг-лэн, энэ хүдэлмэрине шадамгай-гаар дүүргэхэ ёһотой.

Хуугалтанууд болбол коммунист-нууд ба партийнабэшэнүүдэй талинска блогот шэнэ илалта-нуудые асараха ёһотой. Социали-стическэ байгуулалтын бүхы фронт-нууд дээрэ шэнэ амжалтануудаар энэ плавтые шэмэ!

(«Правды» түрүү бэшгэгээ).

Туркменскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, Туркменскэ ССР-эй СНК-дэ. Туркменистанай КП (б)-эйн ЦН-дэ

ССР Союзай Арадай Комиссарна-рай Совет ба Бүхэсоюзна Ком-мунистическэ (большевиүүдэй) Цартийн Центральна Комитет бол-оол Туркменскэ ССР-эй тогтоһоор 15-жал болоһонтой дашарамдуу-лан, Туркменскэ Советскэ Социалистическэ республикын хүдэл-мэришад, колхознигууд ба интел-лигентцые амаршалаа.

Большевикскэ партиин хүтэлбэ-ри доро, туркменскэ арад бол-оол байнууд, хаанууд, эмирүүд ба царскэ чиновнигуудаар дара-лагдажа байһан, урдын даралаг-данги, гээдэнги царскэ колониие социалистическэ республика бол-гон байгуулаа. Республикын эмхидхөншөө хойшо үнгэрэһэн 15-жал соо, советскэ Туркме-нистанай хүдэлмэришад, колхозни-гууд ба интеллигентцы болбол, оүхы советскэ арадай ахадүүгэй туһаламжаар, социалистическэ байгуулалтын бүхы халбаринууд дээрэ ехөнүүд амжалтанууды туйлаа.

Богонихон сагай торшо соо промшленностин хэдэн халба-ринууд байгуулагдаа, томо меха-нистическэ шэлэй завод, Кара-Богаз-Голдо химическэ комбинат, нефтя-ной промшля, Кара-Кумахда се-рын завод г.м. баригдаба.

Республикын хүдөө ажахын ургажэ, одооной томо колхозно механизировано ажахы болобо. Иригационно система байгуула-гдаа. Туркменистанай колхозни-гууд болбол нүүдэй 5-жал соо

ТУРКМЕНСКЭ ССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

ХИВАЛИ БАБАЕВТА

СССР-эй Верховно Соведэй Пре-зидиум болбол Туркменскэ ССР-эй тогтоһоор 15-жал болоһонтой алдарта ойтот дашарамдуулан, Советскэ Туркменин хүдэлмэри-шад, колхознигууд, интеллигенци ба бүхы ажалшадые амаршалаа.

Помешигүүд ба капиталистнууд-дай господствэе угыхэлан, Агүү-хэ Октябрьскэ социалистическэ революци болбол боготшололго ба национальна даралалтын гэн-жэбэ туркменскэ арадые хөтөдөн сүлөөлөө.

Эхэ ороной изменнигүүд—тропикиско-бухаринскэ ба бур-жуазна-националистическэ эле-ментнуудтэй тэмсэлдэ, ленинскэ-сталинска национальна политикые шууд ябуулаһанай үндэһэ нуури дээрэ туркменскэ арад болбол Ленин-Сталинэй партиин хүтэлбэ-ри доро ябажа, союзна респуб-

хүбэнгай ургасны хоёр дахин шахуу ехэдхэжэ, хүбэнгай үндэр ургасанууды туйлаа.

Агүүхэ Октябрыска социалистическэ революциин урда тээ хүнзэнойн 0,7 процент үзэг-бөшөг мэдэхэ байһан оронд,—советскэ национальна туркменскэ культура халбараа, шэнэ, арадай интеллигентин кадрнууд ургаа, хүнзэнойн 80 процент үзэгшөг мэдэхэ болоо.

Советскэ Туркменистанай хү-дэлмэришад, колхознигууд ба интеллигенци хадаа сүлөөэ турк-менскэ арадые байнуудай, хаан-нуудай ба капиталистнуудай дара-лалтада дахин оруулахые нэдэлэн империализмын трокистско-буха-ринска агентнууд ба буржуазна националистнуудай хорого уур-хайе, большевиүүдэй партиин хүтэлбэри доро бутасхижэ, эдэ амжалтанууды туйлаһан байна.

СССР-эй Арадай Комиссарна-рай Совет ба ВКП(б)-эйн Центральна Комитет болбол, туркменскэ арад хадаа Советскэ Союзай бүхы арадуудтай ахадүүгэй барисаатай-гискэ шэлэй завод, Кара-Богаз-Голдо химическэ комбинат, нефтя-ной промшля, Кара-Кумахда се-рын завод г.м. баригдаба.

СССР-эй Арадай Комиссарна-рай Совет ба ВКП(б)-эйн Центральна Комитет.

Туркменскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиум болбол, туркменскэ арахын ашаар, политическэ, ажахын ба культурина байгуулалтын бүхы халбаринуудта шийдхы ам-жалтанууды туйлаһан байна.

Томо промшленно предприяти-нууд байгуулагданхай, колхозно хүдөө ажахы механизирова-лагданхай, тэднэй культурина хэм-жээ улам бүри дэсхээ боложо байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Пре-зидиум болбол, Туркменин ажал-шад хадаа Сталинска Конститу-циин туг доро, СССР-эй бүхы ара-дуудтай ахадүүгэй барисаатай-гаар ябажа, коммунизмын саа-шанхи шэнэ илалтанууд тээшэ зорихо гэдэн хүсэд аялдарбар-и үзүүлнэ.

М. Калинин.
А. Горкин.

Түмэр замуудай, метрогой, харгы замай Наркомадай центрально аппарадай, заводуудай, барилгануудай, нуралсалай заведенинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдые, научна хүдэлмэрилэгшэдые, изобретательнуудые шагналга

СССР-эй Верховно Соведэй Пре-зидиумай указауудаар, Советскэ Союзай орденууд ба медальнуу-даар шагнагдашад:

Түмэрзамай транспортые хуг-жөөхэ хэрэгтэ гайхамшаг амжал-танууды туйлаһанай ба образцо-во сциалистическэ ажалые харуулаһанайн түлээ Урда-Донецкэ, Октябрыска, Ф.Э. Держинскиин нэрэмжэтэ, Закавказска, Хойто-Донецкэ, Кировскэ, Сталинска, За-падна, Ленинскэ, Дальна-Восточнэ, Приморскэ ба Орджоникидзевскэ харгыннуудай хүдэлмэрилэгшэд.

Хүдэлмэрине найжруулаха хэр-эгтэ амжалтанууды туйлаһанай ба правительствын специальна даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэһэнэй түлээ В.М. Молотовэй нэрэмжэтэ, Московско-Киевскэ, Юго-Западна, Белорусска, Амур-ска, Калининска, Южна, Одессэ, Зүүн-Сибирскэ ба Окружной харг-ыннуудай хүдэлмэрилэгшэд.

Түмэр харгыннуудай хүдэлмэ-ринэ найжруулаха хэрэгтэ ам-жалтанууды туйлаһанай ба түмэрзамай шэрэгээр гүрэнэй даа-баринууды дүүргэһэнэй түлээ Красноярскэ, Туркестано-Синоир-скэ, К.Е. Ворошиловэй нэрэмжэтэ, Ташкентско-Ашхабадска, Ярославскэ, М.Сковско-Донбасска, Оренбургска, Пензенскэ, В.В. Куйбышевэй нэрэмжэтэ харг-ыннуудай хүдэлмэрилэгшэд.

Образцово хүдэлмэринин түлээ Томскэ, Юго-Восточнэ, Сталинград-ска, Омскэ, Л.М. Кагановичин нэрэмжэтэ, Горьковскэ, Южно-Уральска, Казанска, Пермьскэ, Се-вернэ, Гизано-Уральска харгынну-удай эрхим хүдэлмэрилэгшэд.

Түмэрзамай транспортын саа-шанхи хугжэлтые хангаһанай ба транспортна ажалай хүтэлбэрил-гые найжруулаһанай түлээ За-мхарилсаанай Наркомадай централь-на аппарадай хүдэлмэрилэгшэд Союзай орденууд ба медальнуу-даар шагнагдаба.

Хүнзэнойн пассажирска шэрлэ-гээр хангаха хэрэгтэ образцово хүдэлмэринин түлээ, Л.М. Кагановичин нэрэмжэтэ Москов-скэ метрополитенэй хүдэлмэрилэг-шад шагнагдаба.

Үйлдэлнүүд даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэһэнэй ба энэнтэй хамта социалистическэ ажалай эрхим жэсөөнүүдые харуулаһанай түлээ Замхарилсаанай Наркомадай (НКПС) хүдэлмэри-лэгшэд ба түмэрзамай барилгаар гүрэнэй даабаринуудые амжал-татайгаар дүүргэһэнэй ба хүдэлмэ-рилэгшэ жэсхэ харуулаһанай түлээ түмэрзамай транспортын барил-гашад шагнагдаба.

Изобретательство ба шэнэ тех-никые дэлгэрүүлэхэ хэрэгтэ твор-ческо инициатива гаргаһанай тү-лээ түмэрзамай транспортин хэд-эн изобретательнууд шагнагда-ба.

Мүн, түмэрзамай кадрнууды

бэлдэхэлгэдэ габияа гаргаһанай ба научно-шанжалгын хүдэлмэ-ринин түлээ НКПС-эй нуралсалай заведенинүүд ба научно-шанжа-лгын институтуудай бүлэг хүдэлмэрилэгшэд, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумай указаар шагнагдаба.

Хамта 3064 хүн шагнагдаба. Тэднэй 206 хүн Ленинэй орде-ноор, 381 хүн «Ажалай Улаан Тугай» орденуудаар, 599 хүн «Хүндэн Тэмдэгэй» орденуудаар, 834 хүн «Ажалай доблестини тү-лөө» медальнуудаар, 1044 хүн «Ажалай отличини түлөө» медаль-нуудаар.

43 түмэрзамууһаа 2374 хүн, метрогой—71, НКПС-эй, цент-ральна аппаратаа—115, транс-портин заводуудһаа—204, нурал-салай ба научна учрежденинүүд-һаа—57, изобретательнууд—40, түмэрзамай барилгаһаа—203 хү-нүүд шагнагдаба.

Түмэрзамай шагнагдаһан хүд-элмэрилэгшэдэй дунда хүтэлбэ-рилхы дээдэ составай 305 хүн, дунда составай 534 хүн, хүдэл-мэришад—1315 хүн. Шагнагдаг-шад дунда 911 пар-вознигууд (тэднэй дунда 538 машинистнууд ба машинистнуудай туһалгашад), 538 движенинууд, 193 путеи-цууд, 156 вагоннигууд.

Бүхы шагнадагшадтай список «Гудок» газдэ толилогдохо.

Энэ шагналга болбол социалистическэ транспортин шэнэ ам-жалтануудай гэршэ, арадай ажа-хын шухала халбарини хүдэлмэ-рилэгшэдэ парти ба правитель-ствын анхараал ба оролдогын гэр-шөн болоо. Түмэрзамайхилэй арми болбол үйлдэлнүүд шэнэ дэсхэлээр, гурбадхи сталинска табанжалэй нэрэмжэтэ социалистическэ сөрөнөөнине саашада дэлэрүүлээр энэ дээдэ шагнал-нууды харуулаха байна.

(ТАСС).

Туркменскэ ССР-эй хүдөөажыхын түрүү хунуудые шагналга

СССР-эй Верховно Соведэй Пре-зидиумай указаар, хүдөөажыхыда гайхамшаг амжалтанууды туй-лаһанай ба хүдөөажыхын гол шу-хала хүдэлмэринүүдэй, илангала хүбэнгай ба малажалай планине үлүүлэн дүүргэһанай түлээ, Турк-менскэ ССР-эй хүдөөажыхын 254 түрүүшүүл ССР Союзай орденууд ба медальнуудаар шагнагдаба.

Ленинэй орденээр шагнагдаг-шад: А.С. Акмаев—Туркменин КП(б)-эйн Керкискэ окружной секретарь, М.Берды—1938 ондо СТЗ трактораар нэгэ мянган гек-тар хахалһан, Марыска МТС-эй тракторист, Алла Берды Бердыев—Туркменин КП(б)-эйн ЦК-гэй хоёрдохи секретарь, Баралак Т.—Сталинска районной «Дейхан Бирлешик» колхозой түрүүлэгшэ, Худайбергенов А.—Туркменскэ ССР-эй Совнаркомой түрүүлэгшэ ба бусадуд.

«Ажалай Улаан тугай» орде-ноор 40 хүн шагнагдаба. Тэднэй дунда: Бабаев Х.—Туркменскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумай түрүүлэгшэ, Глазнов А.Н.—Туркменскэ ССР-эй Совнар-комой түрүүлэгшэе оролшо, Ата Аман Дүрбөев—Туркменин ЛКСМ-эй ЦК-эй нэгдэхэи сек-ретарь, С.Д. Ионичев—Туркменин КП(б)-эйн ЦК-гэй гурбадхи сек-ретарь, Мухадов М.—Туркменин КП(б)-эйн ЦК-гэй хүдөө ажахын таагыне эрхилэгшэ, Халижанов М.—1939 ондо СТЗ трактораар 817 гектар хахалһан, Куна-Урген-ческэ МТС-эй тракторист, А.К. Мамед Сарыев—Туркменскэ ССР-эй газартарялангай Нарком, Сейд-Кулиева Огуль Мурад—Туркменскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумай түрүүлэгшэе оролшо ба бусадуд.

«Хүндэн тэмдэгэй» орденээр 53 хүн, «Ажалай доблестини тү-лөө» медальар 65 хүн, «Ажалай отличини түлөө» медальар 75 хүн шагнагдаһан байна. (ТАСС).

Наяхан, Бурстройтрестин коллективэй хуугалтын урда тээхи суглаан болобо. Эндэ Горсо-ведэй депутатуудта кандидатуудаар И.Ф. Чукарев, А.М. Жданов; Центральна Райсоведэй де-путатуудта кандидатуудаар А.Е. Житких, А.Х. Хамнаев дэбжүүлэгдэб. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Суглаанай эл соо, гэрэй эвдэ-ехөнэрнүүд. (Пестеревэй фото).

Нютагууддахи Сөвөдүүдтэ арадай эрхим хувьд, басагадые һунгае!

Депутадуудта кандидатуудые регистрацилга

Заггарайн аймагй Сөвөдэй депутатуудта кандидатуудые дэбжүүлгэ дүүрээ. Аймаг доторхы түрүү хүнүүд—агуухэ партинь хөрөгтэ, коммунизмын хөрөгтэ преданне, коммунистууд ба партинабашэ большевигүүд депутатуудта кандидатууд болгондон дэбжүүлгэдээ.

Хамтадаа 31 хүнүүд, тодорхойлон хэлбэл, 7 колхознигууд, стахановчууд, 2 хүдэлмэришэд, 3 багшанар-ордонтод ба бусад. Бүхы кандидатуудай 21 хүнүүд нь большевистскэ партинь

членүүд ба кандидатууд, Ленинск-Сталинскэ комсомолой членүүд—3 хүн.

Дэбжүүлгэдэһэн кандидатуудые регистрацилга ноябрийн 19-дэ дүүрээ. Партинь райкомой секретарь пүхэр И.Е. Фомин болбол Ново-Брянскэ һунгуулийн №3 округной комиссар, пүх. Боевдов (модбөлөхдэй миханизированно пунктн директор) һунгуулийн №8 округной комиссар регистрацилгадаба.

Месенин.

КЯХТЫН ИНТЕЛЛИГЕНТНУУДАЙ, ҺУНГУУЛИН УРДА ТЭЭХИ СУГЛААН

Урдань Бякта город хадаа гансахан лэ төвөг хүнүүдэй гур байһанаа, Советскэ засагай тогтохоор, илангала Сталинскэ табанжалуудай торшо дотор һунгуулинуудай, советскэ интеллигентнэй город болоһон байна. Эндэ дөгэ ВУЗ, хоёр техникум ба нэгэ областной политпросвет һунгуули бии.

Кяхтын интеллигентнууд, һунгуулийн кампанида активнаар оролсоо. Нютагууддахи Сөвөдүүдэй депутатуудта дэбжүүлгэдэһэн 277 кандидатуудай нилсэд олов түдэсэлгэдэһэн интеллигентнууд байна.

Ноябрийн 19-дэ Кяхтын хүсэдбашэ дунда һунгуулийн коллектив болбол 45 жэлэй торшо соо һургагшаар хүдэлмэришэн, республиканы табанжалуудта Капустинийн Г.Сөвөдэй депутатуудта кандидатууд дэбжүүлгэдэһэн байна. Капустин болбол залуушудые коммунистическэ хүмүүжүүлгын хөрөгтэ бүхы хүсөө үгэһэн, Эхэ орной үнэн патриот мүн.

Һургагшанар, врачууд, агрономууд, зоотехнигууд болбол тон олоороо найдалгата юурунуудар, агитаторнууд ба пронактистуудар хүдэлмэришлөө. Аймагай гогээрлэй табангал агитколлектив (хүдэлмэришлөөн Майшевский) һайнаар хүдэлмэришлөө байна. Коллективтэнь 9 агитаторнууд бии. Агитаторнуудань заняна эрхим бэлдхэлтэйгээр, эхэ һонирхолтойгээр үнгэргэнэ. Эдэнэр болбол һунгуулийн хоёр округые даажэ абаһаа.

Ноябрийн 18-да городской интеллигентнуудай суглаан дээрэ партинь айкомой секретарь пүх. Палганов болбол һунгуулийн кампаниин зорилго тухай доклад хабэ. Тус суглаанда 400 шахуу хүн хабаадан байна. ВКП(б)-ийн обкомой секретарь пүх. Бирюков, Лагушкин, Плоскина, партинь айкомой секретарь пүх. Деликов

ба Капустин гэгшэд выступалба. Дунда һунгуулийн һургагша пүх. Мадасов болбол агитаторууд хүдэлмэришлөө байха зуураа, даажэ абаһан участогайгаа һунгагшадые занянтань 100 процент хабаадуулан тухайгаа, агитационно хүдэлмэришлөө методдөр абууддаг тухайгаа далгарангыгээр выступалба. Мадасов хадаа участогайгаа һунгагшадта, һунгуулийн закон, уласоорондын байдал тухаа асуудалуудые далгарангыгээр хэлэжэ үгэдэг ба занянтда абаха аргагүй һунгагшадтай байрануудтань ошожо хөөрэддөө үнгэргэнэ.

Мадасовта адал общественнигууд—багшанар олов: Резникова, Иванова, Куликова гэгшэд һунгуулийн участогуудта, Конституци ба һунгалтын положени тухаа, боионхон болзор соо хүн бүхэнэй арба гаран занялинуудые үнгэргэһэн байха юм.

Райисполкомой түрүүлэгшэ пүхэр Ланушын выступалхадаа, советскэ интеллигентнэй үйлдэриин активистини ургалта тухай жэшээнүүдые харуулаа. Зоотехнигууд болбол олонстаногүүд дээрэ хүдэлмэришлөөдэй инициативые халан абажа, малажал хүдэлмэришлөөдэй дунда, стахановскэ хүдэлмэришлөө хүдэлмэришлөө.

Суглаан болбол политпросвет һунгуули ба хүдэсэжанын техникумэй хүдэлмэришлөөд хаддаа һунгагшадтаа табангал байһан ба агитационно-массова хүдэлмэри мууса абууддаг тухайн эрид критиковалаба.

Кяхтын интеллигентнууд болбол Улан-Удмынхилэй урвас халуунаар угтажа, һунгалтын урда тээхы үдэрнүүдтэ Бякта городые культура ба ажанын талаар, түрүү аймаг бологохо уялга абаһан байна.

Баир Ангаров.

Погранична колхозой кандидатууд

Энгельсэй нэрэмжэтэ погранична колхоз болбол Бяктын районной Большевистскэ сельсөвөдэй депутатуудта өөһдөнгөөс кандидатуудые дэбжүүлгэ. Һунгалтын урда тээхы суглаанда 220 хүн хабаадан байна. Колхоздоһон советскэ һунгаха һунгуулийн 7 округууд ба аймагай Сөвөдтэ һунгаха нэгэ округ бии. Хамтадаа найман округной ба нэгэ участково комиссинуудта 43 түрүү колхознигууд, активистнууд ба хүдөөгэй интеллигентнууд хүдэлмэришлөө. Арадай хөрөгтэ түдэсэлдэ ургаһан дотойно, эрхим хүнүүд депутатуудта кандидат болгондон дэбжүүлгэдэһэн.

Урдань батрачка ябаһан, мүнөө колхозой полеводческэ бригадын бригадир, 24 наһатай комсомолка пүх. Пурба Жигжитова Сельсөвөдэй депутатуудта кандидатууд дэбжүүлгэдэһэн. Төрөнэй һүүдээр, наалишадый бригадир, партинь членей кандидат, 37 наһатай Цырема Хандажэпова Мунжовскэ дэбжүүлгэдэһэн байна. Кандидатууд дунда колхозной дүрэн бригадирнууд, төдөнэй тоодо бригадирнуудар хүдэлмэришлөөд гурбан эзэнэрнүүд бии.

Пүх. Цоктоев Дашин хадаа колхозойгоо түрүүлэгшэ пүх. Доржи Цыденжаповы Сельсөвөдэй депутатуудта, долоодохи округно кандидат болгон дэбжүүлгэ зуураа, хэлэбэ: «Нүхэр Цыденжапов болбол колхозоо бэхжүүлгын түдэс большевистскээр хүдэлмэришлөө; манай колхоздо ажалал дисциплина һайнаар табигданхай; мүнөө лодырууд үгы болсонхы.

Колхозой малай тоонь ехөөр нэмөө. Колхоз хадаа мориной тон ехэ фермэтэй. 1815 гектар таряг таридат, 7670 толгой малай, 5 автомашинатай. Колхозно үйлдэбэрине зүбөөр хүдэлмэришлөө яба.

АГИТАЦИОННО-МАССОВА ХҮДЭЛМЭРИ ҺАЙНААР ЯБУУЛАЕ

Нютагууддахи ажалшадый депутатуудай Сөвөдүүдтэ һунгаха һунгалтын бэлдхэлэй хүдэлмэришлөөр удахан болоо. Түрүү агитаторнууд нилсэд эхэ хүдэлмэри абуулаа.

Зүгээр, Загаминай аймагай, Утаата-Далахайн сомондо һунгалтын бэлдхэлэй хүдэлмэри тон мууса абаһа. Тус сомондой «Улаан-Далахай» колхоздо 15 агитаторнууд бии аад, агитационно-массова хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэжэ шадаагүй байна.

Һунгалтын тухай Положение һунгагшадта тавилсуулан бол-

һан—пүх. Цыденжапов болбол Сельсөвөдэй депутатуудта дотойно кандидат мүн—гэжэ мэдүүлбэ.

Ушөө, Сельсөвөдэй депутатуудта кандидатууд болгондон, партинь членей кандидат, энэ колхозой член, 1904 ондо түрөнһөн ба энэ үедэ сельсөвөдэй түрүүлэгшын уялгы дүүргэжэ пүх. Шаранов Дондуб, ОФФ-ийн бригадир, 1896 ондо түрөнһөн пүх. Цоктоев Шойжил 1911 ондо түрөнһөн, колхозник Доржи Нимаевич Цоктоев гэгшэд дэбжүүлгэдэһэн байна.

Колхозой колхознигуудай суглаан болбол дэбжүүлгэдэһэн кандидатуудые баллотировалагдаха зүбөөһөнүүддөө үгэхмөн гуйха гэжэ тогтообо.

Гаяхан аймагай Сөвөдтэ һунгаха һунгуулийн №5 округной комисси болбол Энгельсэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигуудай, ноябрийн 12-то болсон суглаан дээрэ дэбжүүлгэдэһэн, энэ колхозой наалишадый бригадир, 21-тэй комсомолка пүх. Буцуу Гаднаевна Лайдапове депутатуудта кандидат болгон регистрацилһан байна.

Округной комиссини түрүүлэгшэ оролгош, колхозной парторганизациин секретарь пүх. Сажиян хадаа пүх. Лайдапове депутатуудта кандидат болгон, өөһдөнгөөс округто регистрацилһаа зуураа нигэжэ хэбэ: «Лайдапова хадаа эрхим наалиша. Нимэ хүнүүдэй хүдэлмэришлөө аша, унаар, манай колхоз малажалаара тон ехэ амжалта туйлаһан байна».

Депутатуудта кандидатуудар дэбжүүлгэдэһэн, Энгельсэй нэрэмжэтэ колхозой түрүү хүнүүд хадаа ажалшадый захяаа үнэн эхөөр дүүргэжэ байһандань ямар нэмэг байха.

Б. А.

бошье, төдөнни уласоорондын байдалтай тавилсуулахые оролдотгүй байна.

Мүнөө үедэ улаан булангууд, клубууд хадаа тон ехэ хүдэлмэри абуулаа ёһотой байна, гэбшье, энэ колхоздо ходо хаагаатай байдаг.

Улаан булан ба клубайгаа хүдэлмэри энэ дары һайжаруулаха уялгатайһэн, өдөнэй хүдэлмэриин түдөө хариусаха байһаные өмсөөдэй, колхозуудай түрүүлэгшэнэртэ һануулагдаха байна.

Шоёнов

ветскэ изобретательнууд хадаа техникескэ талаар. Московско Планетарин дэхэйн планетаринуудай дунда нэгдэхы һуурида тариба. Планетарини зохиош немецкэ профессор Бауэрфельд болбол аппаратураар харууагдажат, тэнгэрийн үзэгдэлэе хүдэлгэхэ аргагүй гэжэ тодорһон байна. Гансал Московско Планетаринин «сэвгэрийдэ» одо мунд ажалладаг ба «унадаг», полонд туйан гэрэлдэг, һара ба нэрвэй хирлэгдүүд болбол байна.

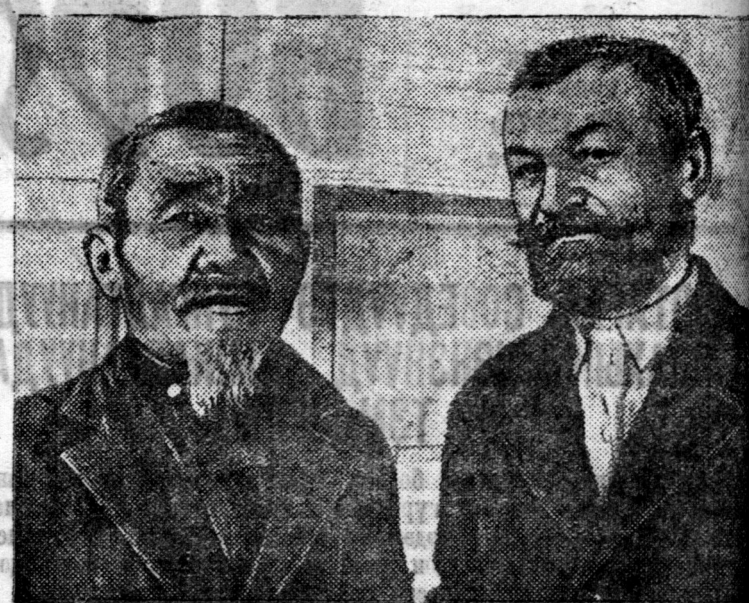
Хилын саана нимэ аппаратууд үгы. Хилын саанахы планетаринуудай хүдэлмэришлөөд болбол нимэ аппаратай түдөө бидэндэ хандана.

СССР соо орой ганса Московско Планетари бии. Гэбшье, хэдэ томо гуродуудта (Ленинград, Воронеж, Одесса, Алма-Ата) нютагай планетаринуудай барилга проект элдэжэ байна. Нүүдэл планетаринуудые конструиралаха хүдэлмэри Московско Планетарида хэлэжэ байна. Нимэ планетаринуудар һуруунууд ба клубууд эбсөгдөхөд м.м. Манай энэ нимэ сайхандань, стекольскэ планетари хадаа гарзатай дээрһэнээр тоорогоор худалдагда, венскэ ба парижскэ планетаринууд энэ шалтагаанаар хадаа байна. Англата орьдоо нэгшэ планетари үм.

«Московско планетари»-хүнэй «жун мадарые хушан бузар үзэгдэлүүдтэ» эсбөрлөдөг, советскэ культурын гайхамтаг амжалта мүн—гэжэ Планетарида оршодой нэгшэ бөшөөн байна. Энэ һайшаал хадаа планетарини удхашанарые хүнбэшье үзүүлгээр характеризовалана.

Е. Гиндин—

Московско Планетарини директор.

Зураг дээрэ: БМАССР-эй солото луговодууд (зүүн талд) —Селенгын аймагай, Сталинэй нэрэмжэтэ колхоз луговод пүх. Очиров луговодстодо стахановскэ хүдэлмэришлөө инициатор пүх. В.А. Герасимов. (Михайловой фото).

Республиканска соревнования оролсободни

(Иволгын МТС-ын ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ХҮДЭЛМЭРИ ЛЭГШЭД ба СЛУЖАЩИНАРАЙ БЭШЭГ)

Биде, Иволгын МТС-ын хүдэлмэришлөө, инженерно-техникескэ хүдэлмэришлөөд ба служашанар болбол Хонхолойн МТС-ын коллективэй хандалгы зүбөөн хэлсэд, тэдэнэй инициативые халуунаар дэмжэжэ, республиканскэ соревнования оролсободни.

Тракторна паркы ба хүдэсэжаны машинануудые отличноор ремонтлохо хадаа сталинскэ үндэр урвас туйлаха хөрөгтэ тон ехэ удхашанартай гэжэ һайтар мэдөөбди.

Нимөө, манай МТС-ын коллектив болбол социалистическэ соревнования үрнөөр дэлгэрүүлгэ, ремонтно хууа мэрээ зүбөөр эмхидхэлэй ашаар, трактор ремонтлолын IV кварталай планые 66,6 процент дүүргэдэ байһаади.

Токяр Кундув Нимс болбол олонстанчинуудай жэшөөр, хоёр станок дээрэ хүдэлмэришлөөд болоо. Энэ хадаа ремонтлолдоһон 10 тракторна токарна-арматурна хүдэлмэришлөө гансаран, амжалттайгаар хангаа. Мүнөө үдэрэгөө үйлдэриин нормые дүүргэдэ, үдэ ремонтнигууд манайда үм—булладаа һайнаар хүдэлмэришлөө. Энэһэнэй результатта, манай МТС хадаа мүнөө республиканы түрүү МТС-үүдэй нэгэн боложо шадаа.

Ремонтноор түрүү һуури эзэлжэ Востогодохи МТС-үүдэй хүдэлмэришлөөдэй Союзай Обкомой ба БМАССР-эй Наркомземэй дамжуулын Улаан Тугые аюади.

Туйлаһан амжалтануудта, саашанхи хүдэлмэришлөө улам бури бэхжүүлжэ, выставкын түрүү опыдые ажалдаа үрнөөр нөлөөрүүлжэ, ерөлэ жэлдэ тракторнуудай булладаа рекрдно бүтэсөөлгөөр хүдэлмэришлөөн туйла, бури оян урвас хурдаха бүхы услови хангахын тула эршмэтэйгээр ба эмхитэйгээр тэмсэхөөд гэжэ, ВКП(б)-ийн Обком ба республиканыгаа правительствые наидуулабди.

Энэһэнэй тула, дооро дурасагдаһан уялгануудые абаһаади:

1. Тракторнуудай намар-үбөр ремонтные 1940 оной январин хүртэр дүүргэха.

2. Бригадны-узловый метон бүхыхэмжээгээр бөөлүүлжэ хүдэлмэришлөө бүридэ тусхай амжалые даалган үгэхэ.

3. Ремонтнигуудай квалификация дээрэ үүлхын тусхай техникескэ һуралсалай курс (пүх. Г. Баженов хүдэлмэришлөөдэй) эмхидхэжэ занянтань 5 ховог соо 1 дахин хэха.

4. Ремонтно хүдэлмэришлөө техникескэ-массова хэмжээгээр нүүдэл зүбөөр зохиолдог табижа нютагууддахи Сөвөдүүд һунгалтануудые эрхим бавад тэйгээр угтаха.

5. 1940 оной, хүдэсэжаны Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаады хүдэлмэришлөө түдөө тэмсэх үрнөөр эмхидхэн, соцсоревнованинга аласые регуляр шалгажа байха.

6. Ремонтнигуудай дунда турно-массова хүдэлмэришлөө үргэһөөр абуулаха. Улаан булгада газдуудад, журнал ба шухала литературанууд хүсэд хангаха. Забхарал үдэ шанга ушмалга хэха. Буружогудай хүдэлмэришлөө һайжаруулаха, ремонтнигуудай МТС-ын бүхы хүдэлмэришлөө художественно вечерые арлохоног соо нэгэ дахин занянтань үгэхэ.

Нүхэдүүд! МТС-үүдэй хүдэлмэришлөө, хамжаабууд ба служашанар республиканскэ соревнованияда эрхмээр оролсожо, МТС-үүдэй түрүү ба жэшэ болгохын түдөө бидэндэ тэмсэе!

Иволгын МТС-ын коллективэй үйлдэриин советини даалгабарнаар: **ВЕ ОШНИК МОШОН ЧУД ЮНДУНО**

Иволга, ноябрь 24.

ТЕМПЫЕНЬ ХУРДАДХАХА

Тарбагатай, ноябрийн 23. (Телефоноор абтаба). Манай МТС болбол трактор ба прицептэй эбсөгүүдые ремонтлогчоор эхэ гэгдэнэ. Энэ жэлдэ хамта 98 тракторнуудые ремонтлохо аад, мүнөө орьдоо 2 тракторые ремонтлод байһаади.

Нимэ байдалые саашан үргэлжүүлжэ яабыше болохгүй. Тракторнуудай һайн шаартайлар саг соонь ремонтлохын тула бүхы хүсөө эмхидхэжэ уялгатайбди. Энэ хөрөгтэ тон ехэ удхашанар-

тай, Хонхолойн МТС-ын коллективэй хандалгы манай МТС-ын ремонтнигууд баартайгаар угтаа Соцсоревнованиин тур доо хүдэлмэришлөө, ремонтлогчтоо темп хурдахаһын түдөө, выставкэ хадаа эрхэ туйлахын туйла манай МТС-ын трактористууд, комбайнернууд, механикчууд, ремонтнигуудай большевистскэ хандалгы баһань лабайт.

Дмитриев — Тарбагатай МТС-ын директор.

Малые метизация—гүрэнэй шухала хэрэг

Малнуудые метизация, колхозно дохиды дэбжүүлгэ, колхознигуудай хууруна ба шанта шадалтай байдалы улам һайжаруулаха уяа ехэ удхашанартай. Нимэдэ, республиканы олон колхозууд, фермнууд, малажалтай түрүү Хүвүүд хадаа малай гүрэнүүдые һайжаруулаха хөрөгтэ нилсэд байн. Малажалтануудые туйлаһа. Жэшээлгэдэ, Хилин аймагай, Советскэ сельсөвөдэй, «Зургаанай Зам» колхозой хивний ферма (нөөһөни дааһна пүх. Ч. Намсараев) хадаа 1939 ондо план хуурун 2,76 центнер эрхим шанартай ноһо гүрэндэ тусаагаа. Колхоздоо хамта 26141 түдэс хуурун дохид дохид оруулаа. Тус колхоз хадаа эрхим шанартай ноһо болзор соонь, планга үзүүлгэ тусаһангайгаа түдөө худалдаһан ноһоноһго сөнгөөр (26141 түдэ-

ригээр) шагнадаһан байна. Мүн сомной, «Завезы МТС» колхозой ОФФ болбол хонидо олонхи хубинь үүдэрэ һайруулаа. Энэ колхоз 1939 оной мөс хонин бүринөө дүжэһөөр 2,5 центнериһаа ноһо хайшалба.

Гэбшье, Хилин аймагай рин колхозуудта малай үүдэрэ илангала хонидой үүдэрэ һайруулаа хангалтагүй байна. Дорбин сельсөвөдэй, «Коминтерн» (түрүүлэгшэ Радонис) бусад колхозууд хониды метизация анхаралаа огто табигүй. Нимэдэ, ноһо тусаха, рөнэй план мүнөө хүдэлгэдэ үй байна. Б.

Хариусалгата редактор **Р. БИМБАЕВ.**

МОСКОВСКО ПЛАНЕТАРИИ 10 ЖЭЛ

(1929—25. XI—1939)

капитализмын үлэгдэлүүдтэй тэмсэхэ хүсэтэ эбсөг мүн. Планетари хадаа тэрэн соо табигданан «планетари» гэжэ аппаратай нэрөөр нэрлэгдэхэ. Планетари—энэ хадаа дэхэйн бүмбэрсэгэй ашье талаһаань, тэнгэрийн бүхы одо мүшдэһын эрэн дээрэ харуулажа падаха тон онин машинна. Моторной хурсаухаанай ба онин система болбол һара ба наранай, газар ба одо мүшанай ябадалые хүсэд харуулаха аргые олгоно.

Московско Планетарини 10 жэл соо байха үедэ, тэрэнэй хүдэлмэришлөөд 16,5 мянган лекцинуудые уншаа. Тэдэнэй удхашанар тухай гансал темпын нэрвүүдээр мэдэжэ болоо: «Планетарини дээрэ амиларал бии гү», «Дэлхэйн эхин гэжэ байһан юмэ гү, тэрэнэй эсэ гэжэ эрэхэ юмэ гү», «Шажанай тэнгэри ба наукин тэнгэри», «Газарай үнгэрһэн байдал, мүнөө байгаа ба эрхэлдүйн байдал», «Астрономия ба социалистическэ байгуулаа» гэжэ мэтэ.

Эндэ 700.000 московско һурагшад географ ба астрономор практическэ занялинуудые үнгэргэбэ.

Агаарай граждаскэ флотой штурманууд ба пилотуудай курсууд, планетари соо болодог. Тэдэнэр болбол абажа үзэгдөөгүй трансуудуудар нилдэгдэ шухала ориентировкуудай нэгэн болохо—тэнгэрийн одо мүшдэһе сагай уларилай амаршые байгаа һаа, бүхы үдэршье шудалан үгэхэ ар-

гатай байна. Өөрынгөө ехэ популяризаторскэ хүдэлмэришлөө Планетари болбол олон анлын формануудые хөрөгтэ биде лекциин бэлдхэл, эбсөг, наукин агуухэ хүнүүдэй ажалбадалые харуулан пессуудые табигал театрые, һара дээрэ хадые, наран дээрэ элдэб үйлдүүдые хараха арга олгодог хүсэтэ телескоптой обсерваториине бии, паркатууд ба бульварнууд дээрэ астрономическэ пунктинуудые бии.

Ааар хонин үбэлжэлгөөһөө ерөн поларнигые, үзбекскэ хлоп-кыбые, дообасска шахтерые, дальневосточно цофриничные, Московско һурагшынсье, украинскэ наалишынсье Планетари соо ларжажа болоно. Москва ерөн хүн бүхэн хадаа СССР-та ганса байһан, энэ Планетарида орхые өөрынгөө уялгада толоно. Нэгэ жэлдэ торшо соо Планетарида миллин шахуу хүн ороно, тинхэдэ, ривскэ Планетарида жэл соо 25 мянгаһаа олон бөшө хүн ородог байна.

Планетарини үзүүл хүдэлмэришлөө илангала ехэ удхашанартай. Байгааһин законудтай марксистско-ленинскэ зүб олгожые массада абаһан үгэдэг, Планетарини лекторнуудые Донбасска, Украинда, Алтайда, Туркменида ба манай уриан ехэ орной бусад булан тохойнуудташье олохо байхат.

Өөрынгөө эмхидхэн тогтоһон сагнаа хойшо, Планетари болбол хэдэн олон нэгэ приборнууд ба аппаратуудар бөөн болоо. Со-